МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МИТНОЇ СПРАВИ, МАТЕРІАЛІВ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ГОСТИННОСТІ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
_____ Валентина ТКАЧУК
«29» серпня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Надія КОВАЛЬЧУК
«29» серпня 2026 р.

СИЛАБУС

з освітнього компонента «Бізнес-моделювання діяльності підприємств сфери обслуговування»

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 24 Сфера обслуговування

спеціальність – 242 Туризм і рекреація

освітня програма – Туризм

Кафедра туризму та гостинності

Силабус склав(ла) доцент кафедри туризму та гостинності, к.е.н. Віталій ПОЛІЩУК

Силабус затверджений на засіданні кафедри туризму та гостинності, протокол № 2 від «29» серпня 2026 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор Людмила МАТВІЙЧУК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення освітньої програми «Туризм», протокол № 2 від «29» серпня 2026 р.

Гарант ОП «Туризм» к.е.н., доцент Юлія ДАЩУК

Схвалено науково-методичною радою університету, протокол № 1/а від «29» серпня 2026 р.

Затверджений силабус онлайн:
https://e.lntu.edu.ua/syllabus/3433

Луцьк – 2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «Бізнес-моделювання діяльності підприємств сфери обслуговування»

Освітня програма	Туризм
Галузь знань / Спеціальність	24 Сфера обслуговування / 242 Туризм і рекреація
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	нормативна
Мова викладання	українська
Обсяг	5 кредитів ECTS / 150 годин, семестр 7
Форма контролю	екзамен
Викладач(і)	к.е.н. Віталій ПОЛІЩУК електронна пошта: v.polishchuk2023@lntu.edu.ua

1. Мета і завдання дисципліни

Мета: Формування у здобувачів вищої освіти системного бачення процесів створення, аналізу, удосконалення та трансформації бізнес-моделей підприємств сфери обслуговування, а також набуття практичних навичок використання сучасних інструментів бізнес-моделювання для підприємств туризму та гостинності.

Завдання: Розуміння сутності бізнес-моделювання діяльності підприємств сфери обслуговування; формування наукового світогляду та знань з бізнес-моделювання; вивчення особливостей проведення бізнес-моделювання підприємств сфери обслуговування

Пререквізити: Організація туризму; Менеджмент туризму та готельно-ресторанної справи; Маркетинг туризму та готельно-ресторанної справи; Економіка туризму; Інформаційні системи та технології сфери обслуговування; Організація готельно-ресторанної справи

2. Компетентності

ІК — інтегральна компетентність: Здатність комплексно розв’язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов

ЗК04 — Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу

ЗК09 — Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми

СК04 — Здатність аналізувати діяльність суб’єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління

СК06 — Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного)

СК07 — Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту

СК08 — Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб’єкта туристичної індустрії та її підсистем

СК10 — Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал

СК12 — Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу

3. Структура дисципліни, розподіл годин, зв'язок тем з компетентностями

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**ЗК та СК**
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади бізнес-моделювання								
1	Тема 1. Теоретичні основи бізнес-моделювання підприємств сфери обслуговування	2/1	2/1	8/14	12/16	МН1, МН2, МН3, МН4, МН6	МО1, МО2, МО4, МО5, МО7, захист практичної роботи	ЗК04, ЗК09, СК04, СК08
2	Тема 2. Використання концепції бізнес-моделювання. Бізнес-модель як система створення цінності	4/1	4/1	10/14	18/16	МН1, МН2, МН3, МН6	МО1, МО2, МО4, МО7, захист практичної роботи	ЗК04, ЗК09, СК04, СК07, СК08, СК12
3	Тема 3. Життєвий цикл та трансформація бізнес-моделей	4/0,5	4/0,5	10/14	18/15	МН1, МН2, МН3, МН6	МО1, МО2, МО4, МО7, захист практичної роботи	ЗК04, ЗК09, СК04, СК07, СК08
4	Тема 4. Методологія бізнес-моделювання та моделювання бізнес-процесів	4/0,5	4/0,5	8/12	16/13	МН1, МН2, МН3, МН5, МН6	МО1, МО2, МО4, МО7, захист практичної роботи	ЗК04, ЗК09, СК04, СК08, СК10
5	Тема 5. Синергізм у бізнес-моделюванні	2/0,5	2/0,5	8/14	12/15	МН1, МН2, МН3, МН6	МО1, МО2, МО4, МО7, захист практичної роботи	ЗК04, ЗК09, СК04, СК08
Змістовий модуль 2. Організація бізнес-моделювання								
6	Тема 6. Визначення ключових компетенцій та конкурентні переваги компанії	2/0,5	2/0,5	10/14	14/15	МН1, МН2, МН3, МН6	МО1, МО2, МО4, МО7, захист практичної роботи	ЗК04, ЗК09, СК04, СК07, СК12

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**ЗК та СК**
7	Тема 7. Формування системи бізнес-процесів підприємства	4/0,5	4/0,5	10/14	18/15	МН1, МН2, МН3, МН4, МН6	МО1, МО2, МО4, МО7, захист практичної роботи	ЗК04, ЗК09, СК08, СК10
8	Тема 8. Особливості аутсорсингової моделі бізнесу компанії та цифрова трансформація бізнес-моделей	2/0,5	2/0,5	10/14	14/15	МН1, МН2, МН3, МН5, МН6	МО1, МО2, МО4, МО7, захист практичної роботи	ЗК04, ЗК09, СК04, СК08, СК10
9	Тема 9. Сучасні бізнес-моделі підприємств туризму, гостинності та кейтерингу	4/0,5	2/0,5	8/14	14/15	МН1, МН2, МН3, МН6	МО1, МО2, МО4, МО7, захист практичної роботи	ЗК04, ЗК09, СК04, СК06, СК07, СК08, СК12
10	Тема 10. Практичні аспекти формування та розвитку бізнес-моделей підприємств	2/0,5	4/0,5	8/14	14/15	МН1, МН2, МН3, МН4, МН6	МО1, МО2, МО4, МО5, МО7, захист практичної роботи	ЗК04, ЗК09, СК04, СК07, СК08, СК10, СК12
	Разом	**30/6**	**30/6**	**90/138**	**150/150**			

Легенда: ЗК — загальна компетентність (номер за п. 2); СК — спеціальна (фахова) компетентність (номер за п. 2). Повне формулювання кожного коду наводиться в ОП / стандарті спеціальності.

Методи навчання: МН1 — словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); МН2 — практичний метод (лабораторні та практичні заняття); МН3 — наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); МН4 — робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); МН5 — відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); МН6 — самостійна робота (розв'язання завдань).

Методи оцінювання: МО1 — екзамен; МО2 — усне або письмове опитування; МО4 — тестування; МО5 — командні проєкти; МО7 — презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

4. Результати навчання

ПРН10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна)

ПРН18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях

ПРН20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання

5. Неформальна освіта

Рекомендовані курси, тренінги, стажування та інші: результати навчання, здобуті у формальній, неформальній чи інформальній освіті, можуть бути визнані відповідно до процедур ЛНТУ. Підтвердженнями можуть бути сертифікати тематичних тренінгів, вебінарів чи онлайн-курсів разом з описом досягнутих результатів навчання та, за потреби, коротке верифікаційне завдання або портфоліо.

Курси на платформі Прометеус:
1. Штучний інтелект у бізнесі: як ШІ може збільшити прибуток https://prometheus.org.ua/prometheus-free/artificial-intelligence-business
2. Моделювання бізнес-процесів https://prometheus.org.ua/prometheus-plus/business-processes

Широкий вибір курсів (Udemy, Google, UGF тощо) доступний на сторінці Сектор дистанційної освіти та веб-технологій ЛНТУ https://lntu.edu.ua/uk/distance

6. Критерії та форми контролю

Оцінювання — за 100-бальною шкалою (національна шкала / ЄКТС). Підсумковий бал = поточний контроль (40 %) + модульний контроль (20 %) + екзамен (40 %).

Академічна доброчесність: самостійне виконання завдань; коректне посилання на джерела; позначення частин тексту, згенерованих засобами ШІ. Порушення академічної доброчесності не толеруються.

7. Зміст тем

Тема 1. Теоретичні основи бізнес-моделювання підприємств сфери обслуговування

Об’єкт і предмет бізнес-моделювання. Зміст і завдання курсу, особливості застосування набутих знань на практиці. Основні риси та функції бізнес-моделювання. Історичні етапи виникнення і розвитку, суть та особливості бізнес-моделювання. Специфіка підприємств туризму та гостинності.

Тема 2. Використання концепції бізнес-моделювання. Бізнес-модель як система створення цінності

Використання концепції бізнес-моделювання. Основні підходи до формування бізнес-моделі в туризмі. Механізм формування бізнес-моделі туристичного підприємства за різними підходами. Business Model Canvas, Value Proposition Canvas. Бізнес-моделі підприємств туризму та гостинності.

Тема 3. Життєвий цикл та трансформація бізнес-моделей

Життєвий цикл бізнес-моделі підприємства туризму. Управління життєвим циклом бізнес-моделі: формування, розвиток і трансформація. Характеристика етапів руху капіталу. Трансформація бізнес-моделі туристичного підприємства. Вплив сучасних умов на тривалість життєвого циклу бізнес-моделі. Адаптація до криз.

Тема 4. Методологія бізнес-моделювання та моделювання бізнес-процесів

Методологічні принципи. Поняття і структура бізнес-моделювання в туристичному бізнесі. Загальна характеристика методологічних підходів. Нотації BPMN. Моделювання бізнес-процесів у туризмі, готельно-ресторанному бізнесі та кейтерингу.

Тема 5. Синергізм у бізнес-моделюванні

Економічна характеристика і значення синергізму в бізнес-моделюванні. Оцінювання ефективності синергізму. Злиття та поглинання компаній туристичного бізнесу як спосіб розвитку їх моделей. Горизонтальна та вертикальна інтеграція.

Тема 6. Визначення ключових компетенцій та конкурентні переваги компанії

Поняття та види компетенцій. Концепція забезпечення унікальності компанії. Особливості ключових компетенцій підприємств туристичного бізнесу. Модель «дерева» компетенцій компанії. Конкурентні переваги. Штучний інтелект та його вплив на бізнес-процеси.

Тема 7. Формування системи бізнес-процесів підприємства

Характеристика процесного підходу до управління підприємством туристичного бізнесу. Визначення та класифікація бізнес-процесів підприємства. Інструментарій моделювання бізнес-процесів у туризмі. Реінжиніринг системи бізнес процесів у бізнес-моделюванні.

Тема 8. Особливості аутсорсингової моделі бізнесу компанії та цифрова трансформація бізнес-моделей

Сутність, розвиток і класифікація аутсорсингу. Особливості формування аутсорсингової бізнес-моделі в туристичному бізнесі. Переваги та недоліки застосування аутсорсингу. Цифровізація сервісної економіки. Платформні бізнес-моделі.

Тема 9. Сучасні бізнес-моделі підприємств туризму, гостинності та кейтерингу

Сучасні методи оцінювання бізнес-моделі компанії. Бізнес-моделі туристичних підприємств. Бізнес-моделі готелів, ресторанів. Бізнес-моделі туристичних операторів.

Тема 10. Практичні аспекти формування та розвитку бізнес-моделей підприємств

Характеристика сучасних бізнес-моделей. Практика створення та функціонування бізнес-моделей туристичного бізнесу. Практичні аспекти забезпечення ефективного функціонування бізнес-моделі туристичної фірми, турагента, туроператора (кейс-метод).

8. Опис ІЗ/КПІЗ

Не передбачено навчальним планом.

9. Самостійна робота

Теми для самостійної роботи з дисципліни «Бізнес-моделювання діяльності підприємств сфери обслуговування»

№ п/п	Тематика	К-ть год.	
		денна	заочна
1	Теоретичні основи бізнес-моделювання підприємств сфери обслуговування	8	14
2	Використання концепції бізнес-моделювання. Бізнес-модель як система створення цінності	10	14
3	Життєвий цикл та трансформація бізнес-моделей	10	14
4	Методологія бізнес-моделювання та моделювання бізнес-процесів	8	12
5	Синергізм у бізнес-моделюванні	8	14
6	Визначення ключових компетенцій та конкурентні переваги компанії	10	14
7	Формування системи бізнес-процесів підприємства	10	14
8	Особливості аутсорсингової моделі бізнесу компанії та цифрова трансформація бізнес-моделей	10	14
9	Сучасні бізнес-моделі підприємств туризму, гостинності та кейтерингу	8	14
10	Практичні аспекти формування та розвитку бізнес-моделей підприємств	8	14
Разом:		90	138

10. Загальні вимоги

Освітній процес регулюється академічними правилами ЛНТУ. Здобувачі освіти зобов’язані ознайомитися з вимогами, визначеними Кодексом академічної доброчесності ЛНТУ та Політикою етичного використання штучного інтелекту в ЛНТУ, і дотримуватися принципів академічної доброчесності та етичного використання штучного інтелекту в освітній діяльності.

Академічна доброчесність. Учасники освітнього процесу зобов’язані дотримуватися Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX та внутрішніх нормативних документів ЛНТУ. Не допускаються академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, привласнення авторства, несамостійне виконання завдань, а також недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися для пошуку ідей, пояснення методів, попереднього структурування, мовного редагування та допоміжного аналізу неконфіденційних даних, якщо конкретне завдання не передбачає повністю самостійного виконання. Здобувач освіти має зазначати використаний інструмент, мету та етап його застосування, перевіряти факти й розрахунки та самостійно обґрунтовувати висновки.

11. Література

І. Навчально-методичні матеріали та розробки

Праці автора силабуса:

1. Бізнес-моделювання діяльності підприємств сфери обслуговування : Конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Готельно-ресторанна справа» спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа та освітньої програми «Туризм» спеціальності 242 Туризм галузі знань 24 Сфера обслуговування денної та заочної форм навчання / уклад. Віталій Поліщук. Луцьк: ЛНТУ, 2025. 64 с.

Праці інших авторів:

2. Бізнес-планування та управління проектами: навчальний посібник / П. Г. Ільчук, Р. В. Фещур, А. І. Якимів та ін. ; за ред. П. Г. Ільчука. 2-ге видання, доповнене та оновлене. Львів : Новий Світ-2000. 2020. 240 с.

3. Болквадзе, Н., Братко, О., & Мигаль, О. (2023). Впровадження штучного інтелекту в бізнес-діяльність компанії. Економіка та суспільство, (58). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-81

4. Економіка ресторанного господарства : навч. посіб. / Н. О. Власова, Н. С. Краснокутська, О. А. Круглова, І. В. Мілаш. Харків : Світ Книг, 2021. 389 с.

5. Заверуха Н. Безконтрольні. Що треба знати про бізнес-процеси? Харків : ВД «Фабула», 2024. 184 с.

6. Опанування професійного Scrum: практичний посібник із подолання труднощів і максимізації переваг Agile-підходу / Стефані Окерман, Саймон Рейндл / пер. з англ. В. Луненко. Харків : ВД «Фабула», 2023. 224 с.

7. Остервальдер Александер, Піньє Ів. Створюємо бізнес-модель. Новаторські ідеї для всіх і кожного / пер. з англ. Роман Корнута, 2-ге вид. К.: Наш Формат, 2023. 288 с.

8. Сарай Н. І. Оптимізація управління бізнес-процесами на підприємстві. Інноваційна економіка. 2020. № 1 -2. С. 79-84.

9. Управління формуванням бізнес-моделі підприємства/ Т. Остапчук, Г. Ткачук, В. Виговський, О. Кушніренко. Житомир: Державний університет Житомирська політехніка. 2020. 267 с.

10. Козир С.В., Слєсарєв В.В., Ус С.А., Хом’як Т.В. Моделювання та реінжиніринг бізнес-процесів: підручник. М-во освіти і науки України; Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро: НТУ «ДП», 2022. 163 с.

11. Бізнес-моделі для сталого розвитку: виклики та цифрова трансформація [Електронний ресурс] : тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 лютого 2024 р., м. Харків, Україна) Харків. ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2024, (PDF 393 с.). URL: https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18300

12. Величко К., Цибульська Е. (2023). Трансформація бізнес-моделей компаній: сучасні виклики та перспективи у цифровій економіці. Економіка та суспільство, (52). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-39

13. Павлюк С. І. Організація бізнес-процесів у готельно-ресторанному бізнесі. Modern Economics.

2023. № 38(2023). С. 117-124. DOI: https://doi.org/10.31521/modecon.V38(2023)-18

14. Основи моделювання та аналізу бізнес-процесів із використанням нотації BPMN : навчально-методичний посібник для студентів спеціальностей F2 «Інженерія програмного забезпечення» та F3 «Комп'ютерні науки» / А. М.Копп, Д. Л. Орловський. Харків : НТУ «ХПІ», 2026.203 с.

II. Наукові праці

Праці автора силабуса:

15. Матвійчук Л. Ю., Лютак О. М., Поліщук В. Л. Соціально-екологічні інструменти розвитку туризму на гірських територіях. Інновації та технології в сфері послуг і харчування. 2026. № 3 (21). С. 12-18. https://doi.org/10.32782/2708-4949.3(21).2026.2

16. Матвійчук, Л. Ю., Поліщук, В. Л., Подоляк, В. М. Формування цифрової готельної екосистеми регіону на основі бізнес-моделювання. Бізнес-навігатор. 2025. № 4(81). С. 355–361. DOI: 10.32782/business-navigator.81-53. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4211

17. Матвійчук Л., Шейко Ю., Поліщук В., Подоляк В. Інноваційний розвиток кав’ярень як чинник підвищення рівня якості сервісу в дестинаціях. Innovations and Technologies in the Service Sphere and Food Industry. 2025. № 3 (17). С. 108-113. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4209

18. Матвійчук, Л. Ю., Поліщук, В. Л., Панасюк, А. В. Особливості моделювання бізнес-процесів підприємств гостинності в умовах воєнного часу. Інфраструктура ринку. 2025. № 85. С. 213–217. DOI: 10.32782/infrastruct85-32. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4212

19. Zubekhina T., Matviichuk L., Sheiko Y., Polishchuk V., Panova A. Tools for balanced development of hospitality industry entities in the post-war period. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. 2025. 5(64). P. 574-584. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4208

20. Зубехіна Т. В., Літовка-Деменіна С. Г., Земліна Ю. В., Поліщук В. Л., Дуб І. М. Туристичний, готельний і ресторанний бізнес: інновації та тренди. «Наукові інновації та передові технології». Серія «Економіка». № 8(36) 2024. С. 821-834 DOI: https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-8(36)-821-834

III. Інформаційні ресурси

21. Закон України «Про туризм» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр#Text

22. Господарський кодекс України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15

23. Бібліотека ЛНТУ. URL: library.lntu.edu.ua

24. Електронний архів наукових та освітніх матеріалів ЛНТУ URL: https://repository.lntu.edu.ua

25. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL : http://www.nbuv.gov.ua

26. Офіційний вебпортал парламенту України URL: https://www.rada.gov.ua

27. Нормативні акти України. URL: https://nau.ua

28. Держстат URL: https://stat.gov.ua

29. Eurostat URL: https://ec.europa.eu/eurostat

30. Object Management Group. Business Process Model and Notation (BPMN). URL: https://www.omg.org/bpmn

31. BPMN Quick Guide. URL: https://www.bpmnquickguide.com